

לה:

עין משפט
גד מצודה

ב א מיי פכז סבל
מלה וזה ה' ח סג
עשן ד' טע"ע ח"מ ס"י
קב ע"י י:
בא ב מיי ס"ס ה' י
סגמ ט' טו"ח ס"י
קג ו'טו"ח ח"מ ס"י
ט"ו:
בב ג מיי פ"ח סבל
שכרות ו' סג
עשן פ"ב טע"ע ח"מ ס"י
ט"ו ע"י ה':

גהרות הב"ח
(ה) תוס' ד"ה אגרה ק'
ד"ה אגרה פ' ד"ה:

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) לעיל י"ג (ו)ס"ג,
(ב) ולקמן י"ג, (ג) י"ג
בב"ק ק"ב: (ד) ו' וק"ה ס'
(ה) ע"י פ"ה, (ו) י"ג פ'
ר"ל, (ז) י"ג כ' ר"ש,

רבינו חננאל

אגביה הלוה מדעתו
ומכרה למלוה פליגי בה
רב אחא ורבינא וקיימא
לן הלכה כרבי המיקל
הכל לא מיהדר. זה
ששמוה לו סמיכתא אכיל
הפירות (א) רבא אמר
מכר מטיא אדרכתא ליהודי.
סדר הדין מציא מלוה
שטרן כביד ומקיימי
ומחייבין הלוה לפגוע לא
פרע קורעין שטר חוב
וכותבין למלוה אדרכתא
על נכסי הלוה ומכריזין
ואחרי ההכרזה שמיך נכסי
הלוה ומחליטין למלוה
לא מצא נכסין בני חורין
כותבין לו טירפא ואחרי
שיטריף קורעין הטרפא
וכותבין לו אדרכתא על
הנכסין הללו ואחר כך
קורעין האדרכתא וכותבין
לו שפוטא על שדה זו
ומחליטין אותה למלוה.
אבי אמר בחתימת העדים
על האדרכתא פירי זכא
המלוה כשדור. רבא אמר
מכר שלמו (אדרכתא)
[אדרכתא] קורעין כרבא:
פ"ה השוכר פ"ה
והשאלה לאחר ומתה
כדרכה ישיב השוכר
שפתה כדרכה והשואל
משלם לשוכר. אוקמה ר'
אבי וזמן דין פון בשנתו
לו הבעלים רשות כגון
אשמורי לו לדיעתו כלום.
אם רצוהו להשאלה לי
הרשות כיון. עכשיו א'
ראה אותה השוכר שפתה
ברשות השואל כדרכה
ישיבט ויטרי. וישלם
השואל לשוכר. אמר ר'
זיורא פעמים משלמים באשם.
הבעלים כהה פרות לשוכר
כי ודברים שפיקין הן.
אמר ר' ירמיה פעמים
השוכר והשואל שניהן
בחסותא פעמים שניהן
באשם. פעמים שהשוכר
בחסותא והשואל באשם.
פעמים שהשואל בחסותא
והשוכר באשם. תפיס האי
כללא בייך כפירות סמין
באשם. אין שם פירות
מפון אלא ביטוי פפחים
כלומר נשבע בשקר על
דבר שאין לו בו הנאת
מפון חייב חסותא. וקיימא
לן שימך חנם נשבע
על הכל. שואל השלם
את הכל חרין סמחה
מחמת מלאכה. נישא
שכר והשוכר נשבעין על
השכורה ועל השכורה ועל
המחה ומשלמין הגניבה
והאבדיה וכבר פירשנו.
שניהן בחסותא (ג) כגון
שפתה סממת מלאכה
התרוויחו שטרין ולשלם
וכחשו ועבשעו שפוטא
אין אחר מפון נהנה
לפיכך שניהן בחסותא.

אגביה איהו כחובו. לעיל מיהדר גבי שומא כלומר אם לא שמוה
ב"ד למלוה על כרחו של ליה וקס ליה מעלמו ולא הערימו לדין
ואמר לו טול קרקע זה בחובך: מאימתי אוכל פירות. מי ששמו
לו ב"ד קרקע בחובו מאימתי היא קטייה לו לאכול פירות: אדרכסא.
לאחר תשעים יום שפסק הדין

לדמרינן א"ר ר' יוחנן (דף טו.) דב"ד כותבין
לדרכתא שטר פסק דין אונכסי ליה
שכלל מקוס שימלאס משלו יקסס
ומסרינן לו השטר: עדיו בחסותא.
מיום שנחתם שטר האדרכתא ב"ד
אע"פ שלא נא ליה: מי שלמו ימי
אכרופא. אע"פ שגאה אדרכתא ליה
ולא מלא נכסין ללוה עד לאחר זמן
וכשמלא החוקק לבא לב"ד ומכריזין
שיש כאן קרקע למכור כדלמרינן
בערכין (דף כא): ואם נא זה וקייבלה
ביותר ממה ששמוה אחרים מוסרינן
זמנה נירו לאחר שלכו ימי הכרה
וזמנתם ערכין מפרש כמה ימים
מכריזין ב"פ שום היתומים (שם) ועי'
דשלמו הן יומי הוי פירי דלוה:
בתנ"ג"ה שוכר פרה מחכירו. ועמד
שוכר והשאלה לאחר לעשות בה ימי
שכירותו: ישבע השוכר. למשכיר:
שמספ כדרכה. ופטור שהשוכר אינו
חייב באונסין: והשואל. שהוא חייב
באונסין משלם לשוכר: גמ' כשנכסה.
שואל נשבע למשכיר: להפסיק דעתו.
שלא יאמר פשעת כה: פעמים
שהנשאלים. המסכירין הראשונים:
משלמין. לשוכר זה כמה פרות על
פרה זו לפי דברי משנתו יש שיהו
כולם שלו ויש שיעשה בהם ימי
שכירותו ויחזירם: ליה אגרה מיניה
מאס יומי והדר שיילה מיניה פשעין
יומי וכו'. ראוהו ששכר פרה משמעון
שיעשה על מלאכה מאה יום וזכר
שמעון ואמר לו עשה עמי משמעון
והשאלתי אותה תשעים יום מן המאה
ששכרת ולאחר תשעים אחזירנה
לך לעשות אלנך י' ימים להשלים
המאה וכן עשה יש כאן דין המשמעון
דמנן השוכר פרה מחכירו והשאלה
לאחר בתוך ימי שכירותה דמה לי
בעלים ומה לי אחר אם מתה אלל
שואל הכי שוכר פטור כשנכסה
והשואל משלם לשוכר חזר ראוהו זכא
אללו ואמר לו השכירנה לי תשעים
פעימים

אגביה איהו כחובו פליגי בה רב אחא ורבינא
חד אמר הדרה וחד אמר ילא הדרה מאן
דאמר לא הדרה סבר האי זבני מעליא היא
דהא מדעתא דנפשיה אגביה ומאן דאמר
הדרה סבר לא זבני מעליא הוא והאי
דאגביה מדעתיה ולא אתא לדינא מחמת
כיסופא הוא דאגביה ומאימתי אכיל פירי
רבה אמר מכי מטיא אדרכתא ליהודי אביי
אמר עדיו בחתומיו זכין לו רבא אמר ימכי
שלימו ימי אכרופא: מתנ"ג"ה השוכר פרה
מכריזו והשאלה לאחר ומתה כדרכה ישבע
השוכר שמתה כדרכה והשואל ישלם
לשוכר א"ר יוסי יכרעז הלה עושה סחורה
בפרתו של חבירו אלא תחזור פרה לבעלים:
גמ' א"ל רב אידי בר אבין לאביי מכדי
שוכר במאי קני להאי פרה בשכורה ונימא
ליה משכיר לשוכר דל אנת ודל שבועתך
ואנא משתעינא רבא בהדי שואל א"ל מי
סברת שוכר בשכורה הוא דאקני לה
סברת מיתה הוא דקני ושכורה כדי להפסיק
דעתו של בעל הבית א"ר זיורא פעמים
שהבעלים משלמין כמה פרות לשוכר היכי
דמי אגרה מיניה מאה יומי והדר שיילה
מיניה תשעין יומי הדר אגרה מיניה תמנן
יומי והדר שיילה מיניה שבעין יומי ומתה
בתוך ימי שאלתה דאכל שאלה ושאלה
מיוחייב חדא פרה א"ל רב אחא מדיפתי
לרבינא מכדי חדא פרה היא עיילה ואפקה
אפקה משכירות ועיילה לשאלה אפקה
משאלה ועיילה לשכירות א"ל ומי איתא
לפרה בעינא דנימא ליה הכי מד בר רב
אשי אמר אין לו עליהן אלא שתי
פרות חדא דשאלה וחדא דשכירות שום
שאלה אחת היא ושום שכירות אחת
היא דשאלה קני לגמרי דשכירות עבד
בה ימי שכירותיה ומיהדר ליה למרה
אמר ר' ירמיה פעמים ששניהם בחסותא
פעמים

וא"ת שלהי הנושא (כחובות)
דף קד: וס' ד"ה ה"ג) דלמר רבא אחי
רבא גרסינן מלאמר והא מר הוא דלמר
והיינו רבא דפסיק כן לעיל בפ"ק
לדרכמין דאי שפיר כמינא היה גבי
מיומא דלכרופא וא"ת דגרסי
בשמעתין רבא אמר מכי מעל
לדרכתא ליהודי וכתר הכי רבא ולפי
זה אחי טפי כפשיטות היה דהנושא
והקדיס קבא לנכסי ורבה משוס
לדרכתא קודם לאכרופא ודברי
אבי דלמר עדיו בחתומיו זכין לו
מיושב טפי לשנות פטר דברי
רבא מקודם:

תחזור פרה אכע"פ הראשונים.
אין לפרש משום דל"ל
משכיר לשוכר פרמי גנך דהשואל
שילם דמיה דנכ"פ השואל (לקמן דף ז':
וט' זעי רמי בר חמא בעל נכסין
אשמו שוכר הו או שואל הו היכא
דאגרה פרה מעלמא ואינימא אגביה
דנכנן ודאי בעלה פטור משוס
דלשמו עמו נמלאכמו והויא שאלה
בנעלים (ואשע חייבת דין שוכר) כי
נכעני לך אגריה דר' יוסי שואל הו
להתחייב לנעלים הראשונים נמתה
כדרכה או שוכר הו ופטור והשאל
החס כיון דלנכנן הנעל פטור מן
השעה משום דהו שאלה בנעלים לא
יחייב נמי לר' יוסי לנעלים
הראשונים אלא טעמא דרבי יוסי הו
משוס דסכר דשוכר לא קני אלא
בשנכסה ומשכיר ואמר לו דל אנת
ודל שנעמך ומשתעינא דינא כדדי
שואל ואפילו אם יש עדים שמתה
כדרכה דאין השוכר לרין לישבע
מיימ לא קני לה אלא בהנאת עדים
ויאמר לו אני פטור מבהנאת עדים
ורכנן סכרי דשוכר קני לה נמימה
ופליגי בדברי המקשה והמתוך שנמנ'
וגראה אם המשכיר עלמו היה שם
בשעת שמתה דא שואל שר' יוסי
יודה לדברי רכנן דהתם ודאי קני
לה נמימה גרידא דהשאלה אין השוכר
לרין לעשות כלום:
(ה) אגרה ק' יום ושי"ה צ' יום.
השאלה אם מתה שני
שמי פרות לשוכר אחת שתהא שלו
ואחת שיעשה בה מלאכה י' ימים ויחזירנה למשכיר אכל אי שיליה
ק' יום לא יתחייב לו רק אחת של שאלה:
אגרה פ' יום. ה"מ למימר אגרה צ' יום אלל לפי שנשאלה
הולך לפחות פוחת גם בשכירות ועי"ל דאי אגרה צ'
יום דהיינו כל ימי השאלה הו כאלו נתן לו מעות לנעל השאלה
כיון שאינה חוזרת לו לאחר השכירות להשלים ימי השאלה וא'
הדר שיליה ז' יום לא יתחייב רק אחת דשאלה ושכירות ז' ק'
יום וכן י"ל ברש"א דאי שיליה ק' יום דימי השכירות כאלו דיקש
שמתנעל השכירות ולא יתחייב כלום ומתנ"ג"ה דהשוכר הו בעלים
דשואל לרכנן לא ימיייר שלא שאל כל ימי השכירות אחי שפיר
דלאחר ימי השאלה תחזור לשוכר ואפילו אם השאלה ונכסין
השכירות מ"מ כיון שהיא בחסותא השוכר מגניבה ואגביה ופשיעה
אם היה עם השואל נמלאכמו דאי השואל פטור והשוכר חייב
מקרי בעלים אכל הכא אי שיליה ק' יום השוכר פטור מכל דבר:
שוכר

פרי הואי כו'. ולענין תשלומין נמי לשלם ליה פרה אחת ומעמוד
לעשות בה עשרים יום: מי איסא לפרה בעינא דינמא הכי. אילו היתה קיימת היה פטור לגמרי אלא שיעשה בה עשרים יום עכשיו שמתה
נא עליו חזרת תשלומין שואל לשוכר על שמי תביעות: מר בר רב אשי ק"ל כחלקפתא דרב אחא מרפתי: שום שאלה אחת היא. דכיון
דחדא פרה הואי אלל שמתה שוכר שהשאל הוא בא עליו שני שאלות פרה אחת אינן אלל אחת: פעמים ששניהם בחסותא. אמתיתין
קאי. השוכר והשואל נשבעו לשקר ולא כפרו ממון והרי הן בשנעויות ביטוי וקרנן של חטאת כדכתיב בויקרא או נפש כי שנעב וגו' (ז):
שניהם

א) נהלא דליל רכב ועי'
פסיק דיה רבא.
ב) לפטוי נכמי ימי טען
שפתה כדרכה ואחרי נחנס
וכי אפלי דכתיב ה' י' נ'
אחרת נכמי ונ"ע.